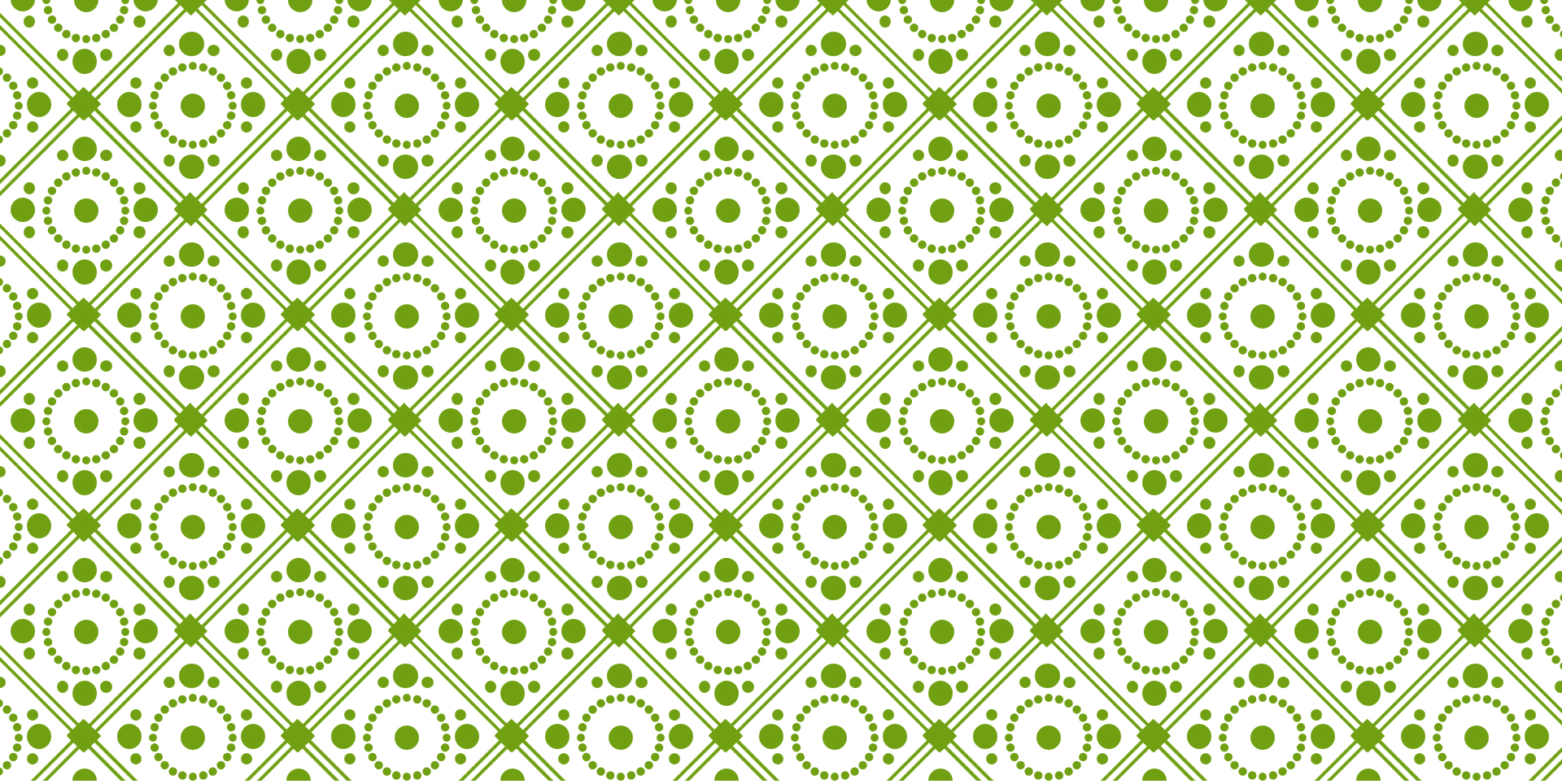

BLOC 4. L'ENFOCAMENT INTERPRETATIU DE LA INVESTIGACIÓ EN EDUCACIÓ (SESSIÓ 1)

Robert Guerau Valls Figuera
Grau de Pedagogia

CONTINGUT

1. Característiques del paradigma
2. El procés d'investigació
3. Les fases en la recerca

CARACTERÍSTIQUES DEL PARADIGMA INTERPRETATIU (I)

- S'orienta a descriure i interpretar els fenòmens educatius
- S'interessa pels significats de les accions humanes, des de la perspectiva dels propis agents i buscant els diferents punts de vista
- Intenta entendre les persones i els fenòmens educatius des de dins, fent una immersió en la situació i el fenomen estudiat.
- No es parla de subjectes, sinó de participants i informants

Té una concepció diferent del coneixement objectiu, la veritat i la generalització, qüestionant els conceptes de validesa, fiabilitat i objectivitat de la metodologia empírica analítica

CARACTERÍSTIQUES DEL PARADIGMA INTERPRETATIU (II)

- L'investigador pot influir o tenir efectes sobre la investigació. Cal que sigui sensible i empàtic amb els informants i el context.
- Les tècniques d'investigació són flexibles y participatives; requereixen de formació per aplicar-les correctament. Es TRIANGULACIÓ la informació
- Es prenen decisions permanentment per ajustar-se millor a les condicions del context y recollir les dades de la millor manera possible
- L'investigador és instrument d'investigació en sí mateix
- La generalització està limitada al context de l'estudi

QUANTITATIU VS. QUALITATIU

Tema d'investigació	Investigació quantitativa	Investigació qualitativa
Absentisme escolar	Taxa d'absentisme per curs, per centre i comparació dels centres més pròxims	Què passa en aquest centre per a que tingui una taxa tan alta d'absentisme? Es podria definir un pla d'actuació entre tots els agents implicats i, des d'un disseny més específic (investigació-acció), implementar-lo i avaluar-lo.
Les TIC a aula	Mesurar el número d'hores que les utilitzen, quin impacte tenen en el seu procés d'aprenentatge, comparar ordinador-tauleta-mòbil	Quins usos específics fan, com es senten al utilitzar-les, que els hi passa quan no les utilitzen, o no els hi deixen els dispositius?

*La investigación cualitativa es una actividad sistemática orientada a la **comprensión en profundidad** de fenómenos educativos y sociales, a la **transformación de prácticas y escenarios** socioeducativos, a la **toma de decisiones** y también hacia el descubrimiento y desarrollo de un **cuerpo organizado de conocimiento**.*

Sandín Esteban, M.P. (2003). La enseñanza de la investigación cualitativa. *Revista de Enseñanza Universitaria*, 21, 37-52.

CARACTERÍSTIQUES DEL PARADIGMA INTERPRETATIU (III)

- La FINALITAT de la investigació qualitativa es submergir-se en el món subjectiu de les persones i fer-lo emergir. Només convertint-les en actors i actrius de les seves pròpies vides es podrà arribar a comprendre i atribuir significat als esdeveniments i situacions viscudes en el context d'estudi.
- L'INVESTIGADOR té com a funció principal la **interpretació, comprensió y transformació** a partir de les percepcions, creences i significats proporcionats pels protagonistes.

TIPOLOGIES DEL PARADIGMA IN

HOLÍSTICA:
Enfocament
global, sense
fragmentar

Holística

INDUCTIVA: Es
construeix a partir
de la informació
obtinguda

Inductiva

IDEOGRÀFICA:
Comprendre i
interpretar el que
és singular

Ideogràfica

Interactiva

INTERACTIVA:
Estratègies com
l'entrevista o
l'observació
participant

DIALÈCTICA:
Enfocament
global, sense
fragmentar

EL PROCÉS DE LA INVESTIGACIÓ QUALITATIVA

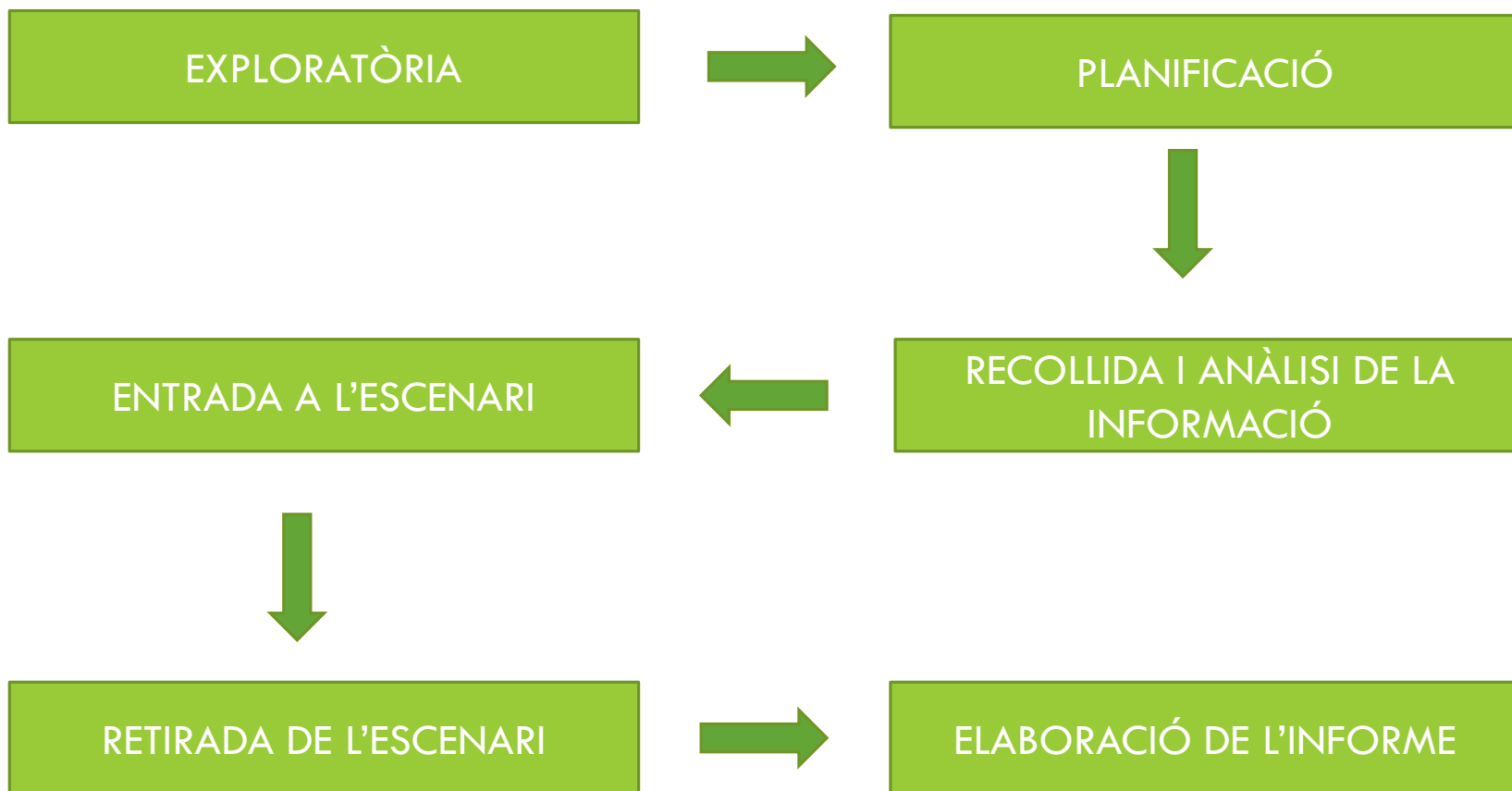
- És Holístic: busca comprendre la situació en la seva totalitat
- És contextualitzat: considera les relacions dins del sistema
- Es centra en la comprensió, no en fer prediccions
- L'investigador ha d'estar un temps en el lloc d'estudi
- L'anàlisi requereix tant temps o més que el treball de camp
- Les decisions són negociades i responen a qüestions ètiques
- Exigeix un anàlisi continu de la informació

Per exemple, el model de Janesick (1994) estableix que el disseny d'investigació ha d'estructurar-se a partir de tres moments:

1. Antes de acceder al escenario.
2. Al inicio del trabajo de campo.
3. Al retirarse del escenario

FASES DEL PROCÉS D'INVESTIGACIÓ QUALITATIVA

Latorre et al. (1996)

1. Fase exploratoria y de reflexión:

Identificación del problema.
Cuestiones de investigación.
Revisión documental.
Perspectiva teórica.

2. Fase de planificación:

Selección del escenario de investigación.
Selección de la estrategia de investigación.
Redefinir el problema y cuestiones de investigación.

3. Fase de entrada en el escenario:

Negociación del acceso.
Selección de los participantes.
Papeles del investigador.
Muestreo intencional.

4. Fase de recogida y de análisis de la información:

Estrategias de recogida de información.
Técnicas de análisis de la información.
Rigor del análisis.

5. Fase de retirada del escenario:

Finalización de la recogida de información.
Negociación de la retirada.
Análisis intensivo de la información.

6. Fase de elaboración del informe:

Tipo de informe.
Elaboración del informe.

1. FASE EXPLORATÒRIA/ DE REFLEXIÓ

Dilemes o paradoxes que planteja l'inici de la investigació

Problema de la investigació: escenari on tindrà lloc, qui participarà a l'estudi, duració i cost del projecte

Tipus d'estratègia d'investigació, tècnica de recollida de dades, esborrany del disseny

Revisió documental, perspectiva teòrica

2. FASE DE PLANIFICACIÓ

Selecció del lloc d'investigació (**escenari**). Negociació de l'accés, participants, estratègia d'investigació, tècniques de recollida de la informació, temps de permanència a l'escenari.

Relació entre qüestions, estratègies i tècniques d'investigació

3. FASE D'ENTRADA A L'ESCENARI

Negociació de l'accés: permís, observació, conversació i obtenció dels documents necessaris

Mostreig intencional (diferents tipus):

- Mostreig de variació màxima: mostra heterogènia
- Mostreig de casos tipus: casos significatius
- Mostreig comprensiu: cada participant o grup
- Mostreig de xarxa o bola de neu: persones escollides proposen d'altres que puguin aportar.

Mida de la mostra: depèn del procés de mostreig i de la saturació de les dades o informació (cal finalitzar-lo quan ja no s'obté nova informació)

4. FASE DE RECOLLIDA I ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ

Recollida d'informació: observació participant, entrevistes en profunditat, grups de discussió, anàlisi de documents

Anàlisi de la informació: procés sistemàtic de selecció, categorització, comparació, síntesi i interpretació amb la finalitat de proporcionar explicacions d'un fenomen.

5. Fase de retirada de l'escenari

- **Negociació** de la retirada
- **Finalització** de la recollida d'informació
- **Anàlisi** intensiva de la informació

6. Fase d'elaboració de l'informe

- **Tipus d'informe:** pot prendre moltes formes, entre elles l'estudi de casos
- Ha de contenir dos aspectes
 - Context o situació: escenari, participants, durada de l'estudi
 - Cites textuais de les notes de camp, transcripcions de les entrevistes
- **Elaboració de l'informe;** ha de tenir diferents parts:
 - **Explicació del problema:** plantejament, significació, assumpcions, limitacions
 - **Revisió de la literatura:** població, instruments, procediments i anàlisi de dades, credibilitat i auditoria
 - **Metodologia utilitzada**
 - **Part descriptiva:** sentits, processos, temes, tendències i patrons, hipòtesis, realitats
 - **Discussió dels resultats i limitacions:** conclusions, implicacions, idees per a altres investigacions, credencials de l'investigador